

VILLREINJAKTA 2020

OPPSYNS- OG FELLINGSRAPPORT

Forollhogna villreinveld

INNLEDNING

Rapporten dokumenterer oppsynsarbeidet som utføres under villreinjakta i Forollhogna villreinvald. I tillegg gir rapporten en oversikt over fellingsresultat og overvåkingsresultater med mer i villreinvaldet siste år. Rapporten skal gi villreinutvalget et grunnlag for vedtak i saker som berører forvaltning av villrein innen Forollhogna villreinvald. Rapporten er basert på rapporter og opplysninger fra jegere, grunneier/rettighetshaverorgan og villreinutvalgets egne analyser av fellingsmateriale og overvåkingsstatistikk.

Forollhogna villreinvald ligger i fylkene Trøndelag og Innlandet og består av 20 jaktfelt i kommunene Rennebu, Midtre Gauldal, Holtålen, Os, Tolga og Tynset.

KVOTE

Grunnet Covid-19 ble det ikke gjennomført minimumstelling i 2020, men villreinutvalget mener imidlertid at man har god kontroll på stammestørrelsen og bestandsutviklinga ettersom man har hatt flere gode tellinger de siste årene (kalv, struktur og minimum). Beregningene viste at vi vinteren 2020 skulle ha om lag 1452 vinterdyr. Covid-19 satte også en stopper for et fysisk årsmøte, men vedtak om kvote ble gjort elektronisk (epost). Kvota ble vedtatt til 350 dyr. Fordelinga av kvoten på kortkategoriene var 60 % kalv, 15 % simle, 15 % liten bukk og 10 % stor bukk som i 2019. Kvoten og sammensetningen ble godkjent av villreinnemnda i april.

JAKTTID

Jakttida var 20. august til og med 20. september, med jaktforbud etter kl. 20.00 hele jakta.

OVERGANGER/FELLESJAKT

Overgangsavtalene mellom jaktområdene var også i høst mangfoldige og det var også avtaler på tvers av fylkesgrensa.

Villreinutvalgets jegere hadde full overgang til alle jaktfeltene hele jakttida med unntak av Grøntjønnan sameie.

INFORMASJON

Informasjonstelefonen for Forollhogna var i drift fra jaktstart. Den elektroniske brosjyren fra Miljødirektoratet ble også i 2020 lagt ut på www.villrein.no. Brosjyren inneholdt informasjon om human jakt og offentlige bestemmelser, samt CWD og om økt tildeling av kalvkort.

Hjemmesidene brukes til informasjon til villreinjegere bla. jaktkort prøvemateriale, sett og skutt mm.

Videre ble det i de fleste bygdene avholdt jegermøter innen jaktstart hvor det ble gitt informasjon om målsetting med økt kalvavskyting og fokus på felling av små dyr, især kalver.

OPPSYN

Det har vært 8 forskjellige oppsyn ute under reinsjakta. Samtlige oppsyn er tildelt begrenset politimyndighet med gyldighet innen hele Forollhogna villreinområde.

Ingen forhold ble anmeldt i 2020. Det ble skrevet en rapport på en jeger som ble overlevert til vedkommende rettighetshaver. Det var ingen OPS (oppgjort på stedet)- saker i 2020.

Oppsynstjenesten 2020 omfatter totalt til sammen 72 dager (58 i 2019) i fjellet. Årets innsats er, som i 2018 og 2019, en følge av lav kvote med følgelig lavt budsjett. Dyrene var i høst mye spredt i mindre flokker over store deler av villreinområdet. Også i høst var hovedtyngden av dyr imidlertid mest i sør og sørvest.

Tabell 2 Oppsynsvolum og kontroller i 2020

Antall oppsynsdager	72
Timer i felt	518
Sett antall rein	18942
Kontroll før felling	80
Kontroll under slakting	55
Kontroll under transport	6
Fall sett, ikke kontrollert	18
Skadde dyr obs. av oppsyn	3
Skadde dyr avlivet av oppsyn	0
Skadde dyr avlivet jegere	2
Dyr funnet døde	2
Uregelm. med kort	0
Uregelm. med våpen	0
Tilfeller uforsvarlig skyting	0
Antall rapporter	1
Antall OPS-saker	0
Antall anmeldelser	0

Tabell 1 Oversikt over antall oppsynsdager i perioden 2003 – 2020

År	Ant dager
2003	59
2004	64
2005	68
2006	62
2007	101
2008	106
2009	112
2010	85
2011	120
2012	127
2013	123
2014	141
2015	101
2016	149
2017	89
2018	54
2019	58
2020	72

SKADESKYTING

Av skadde dyr ble det avlivet ei simle i jakta av jeger. Denne hadde en gammel bruddskade. Det ble også avlivet ei simle som ikke reagerte på folk og hadde store problemer med å bevege seg. Det ble tatt CWD-prøve av simla. Denne var negativ. Veterinærinstituttet mente at det kunne vært hjernemark eller hjerneabcess ut fra oppførselen til simla. Disse to dyrene tas ikke med i oversikten over skadeskyting da skadene ikke kommer av skudd.

Det ble funnet 1 dødt dyr etter ettersøk påfølgende dag etter påskytinga. Ettersøk ble utført også samme dag som påskytinga, men det døde dyret ble funnet igjen først dagen etter. Jeger gjorde alt riktig i denne sammenheng og varslet også fra om påskytingen og ettersøket. Det ble videre funnet en død kalv uten at man klarte å greie opp i forholdet.

Grunnet lav oppsynsaktivitet kan ikke disse tallene sammenlignes direkte med tall fra foregående år (utenom 2018 og 2019 da oppsynsaktiviteten var lik).

De registrerte skadeskutte dyrene gir en skadeskytingsprosent på 0,7 %. Tabellen nedenfor viser utviklingen siden 2003.

Tabell 4 Oversikt over dyr med antatt skuddskade observert og/eller avlivet i forbindelse med jakta 2003-2020.

År	Skadde og døde dyr	%
2003	3	0,8
2004	2	0,5
2005	3	1
2006	1	0,3
2007	5	0,8
2008	18	2,3
2009	21	2,7
2010	2	2
2011	9	1,7
2012	10	2
2013	8	1,3
2014	9	1,4
2015	9	1,5
2016	8	1,4
2017	9	1,9
2018	2	1,1
2019	3	1,3
2020	2	0,7

Tabell 3 Kjønn- og aldersfordeling av de skadeskutte dyrene i perioden 2003 - 2020

År	Stor bukk	Liten bukk	Simle	Kalv
2003		1	1	1
2004	2			
2005			2	1
2006				1
2007	1		4	
2008	1	1	7	9
2009	1	3	5	12
2010	2	2	5	3
2011	3		3	3
2012		1	2	7
2013	3		1	4
2014	1	1	3	4
2015		3	4	2
2016	1		4	3
2017	3		3	3
2018				
2019	1			2
2020	1			1

FELLING

Kontrollkort, alternativt status på disse, skulle være utvalget i hende senest 04.10. Status på alle kontrollkort var utvalget i hende 27.10. Her trengs det skjerping i rutine til jegere og rettighetshavere for at fellingsstatistikken skal bli klar så tidlig som mulig etter jakta og for at frister videre til villreinnemda og SSB skal kunne overholdes. Det ble felt 294 villrein på kort innen Forollhogna villreinvald i 2020. Fellingsprosenten for Forollhogna ble 84 % av en kvote på 350. Vi ligger dermed omtrent på fellingsprosenten som kvoteberegningene i bestandsplanen er regnet ut fra (80 %).

Tabell 5 Kvoter og fellingstall i Forollhogna 2020 for de forskjellige rettighetshavere.

Fellingsprosjenter jaktfelt			
	Tildelt	Skutt	%
Kvikne Østfjell	80	76	95,0
Soknedal fjellstyre	21	19	90,5
Hauasetra gr.e.lag	3	3	100,0
Budal jaktområde	53	47	88,7
Nyådalen jaktfelt	4	1	25,0
Styggfjellet	3	3	100,0
Romundhaugen	5	4	80,0
Nøksjøen jaktvald	4	4	100,0
Singsås fjellstyre (Nekjådal og Dragås SA)	19	13	68,4
Haltdalen fjellstyre	20	18	90,0
Ålen fjellstyre	29	20	69,0
Benndalen jaktsameie	5	5	100,0
Grøtådalen	1	0	0,0
Dalsbygda jaktsameie	44	32	72,7
Dalbusjøen	1	0	0,0
Vingelen utmarkslag	39	32	82,1
Magnildsjøan setersameie	6	5	83,3
Åsmarka	1	0	0,0
Villreinutvalget	12	12	100,0
Sum	350	294	84,0

Tabell 6 Kvoter og fellingstall i Forollhogna 2020 for de forskjellige kommuner.

Fellingsprosjenter kommuner			
	Tildelt	Skutt	%
Midtre Gauldal	109	91	83
Holtålen	56	43	77
Os	45	32	71
Tolga	45	37	82
Tynset	80	76	95
Rennebu	3	3	100
Villreinutvalget	12	12	100
Sum	350	294	84,0

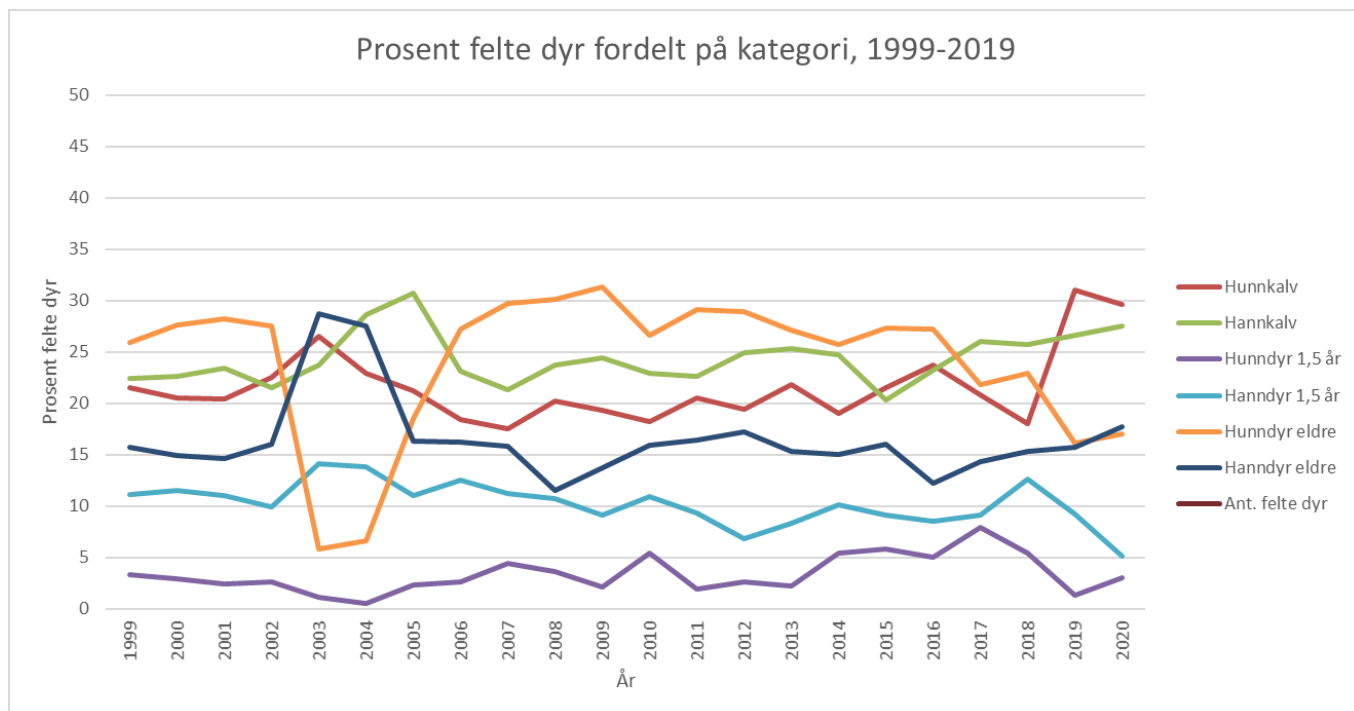
Av de tildelte kvotene innen de forskjellige kortkategoriene ble det felt 80 % kalv, 113 % simle, 76 % bukk i 2020 (tabell 7). At det er felt flere simler enn hva som er tildelt kommer av at det er felt simler på andre kortkategorier. Dette gjelder også for de øvrige kortkategoriene, se tabell 9. Som tabell 7 og 8 viser er det felt en høy andel simlekalver i 2019 og 2020 sammenlignet med årene før. Dette kan være et resultat av fokus på felling av små kalver og viser i så fall at vi så langt har lyktes med målsettinga om felling av flere simlekalver i bestandsplanperioden. Andelen felte simlekalver sammenlignet med bukkekalver er ikke like høy som i 2019. Ser man bare på hva som er felt på kalvkortene er imidlertid andelen simlekalver vesentlig høyere enn bukkekalver (tabell 9) og det er også disse jegerne vi først og fremst har rettet en henstilling mot å skyte små kalver. Tabellene viser imidlertid også at det fortsatt felles en lav andel ungsimler. I gjennomgangen av kjevedata i forbindelse med bestandsplanrevisjonen så man tydelig denne trenden med at simlene stort sett felles etter at de har nådd en viss alder. Antageligvis kommer dette av at det jegerne forbinder med ei «typisk simle» er ei voksen simle med relativt stort gevir med flere forgreininger, mens ei ungsimle lett kan forveksles med en liten ungbukk og derfor sjelden blir skutt.

Tabell 7 Fordeling av felling fordelt på type dyr for 2020

	Tildelt	Felt	Fellings%
Simlekalv	210	87	80
Bukkekalv		81	
Ungsimle	52	9	113
Voksensimle		50	
Ungbukk	88	15	76
Voksenbukk		52	
SUM	350	294	

Tabell 8 Prosent felte dyr fordelt på kategori for årene 1999-2020

Prosent felte dyr fordelt på kategori, 1999-2019							
År	Hunnkalv	Hannkalv	Hunndyr 1,5 år	Hannstyr 1,5 år	Hunndyr eldre	Hannstyr eldre	Ant. felte dyr
1999	21,5	22,4	3,4	11,1	25,9	15,7	745
2000	20,5	22,6	2,9	11,5	27,6	14,9	731
2001	20,4	23,4	2,4	11,0	28,2	14,7	710
2002	22,5	21,5	2,6	9,9	27,5	16,0	694
2003	26,5	23,8	1,1	14,1	5,8	28,7	362
2004	22,9	28,7	0,6	13,8	6,6	27,6	363
2005	21,2	30,7	2,3	11,0	18,6	16,3	264
2006	18,4	23,2	2,6	12,5	27,2	16,2	272
2007	17,5	21,3	4,5	11,2	29,8	15,8	652
2008	20,2	23,7	3,6	10,7	30,2	11,6	796
2009	19,3	24,4	2,1	9,1	31,3	13,7	766
2010	18,2	22,9	5,4	10,9	26,7	16,0	589
2011	20,6	22,6	1,9	9,4	29,2	16,5	535
2012	19,4	24,9	2,7	6,8	28,9	17,2	453
2013	21,8	25,3	2,2	8,4	27,1	15,3	550
2014	19,0	24,7	5,4	10,1	25,7	15,1	631
2015	21,5	20,3	5,8	9,1	27,3	16,0	582
2016	23,8	23,2	5,0	8,5	27,3	12,2	598
2017	20,8	26,0	7,9	9,2	21,8	14,4	481
2018	18,0	25,7	5,5	12,6	23,0	15,3	183
2019	31,0	26,6	1,3	9,2	16,2	15,7	229
2020	29,6	27,6	3,1	5,1	17,0	17,7	294

Figur 1 Prosent felte dyr fordelt på kategori for årene 1999-2020

Tabell 9 Fellingsprosent fordelt på kortkategori og hva som faktisk er felt på kortene i 2020

Korttype	Kvot	Felt	Felling %	SK	BK	US	UB	VS	VB
Storbukk	35	34	97,1	0	0	0	0	0	34
Liten bukk	53	48	90,6	2	6	1	14	7	18
Simle	52	51	98,1	2	1	5	1	42	0
Kalv	210	161	76,7	83	74	3	0	1	0
Sum	350	294	84,0	87	81	9	15	50	52
<i>% av felling</i>				29,6	27,6	3,1	5,1	17,0	17,7

Kjønnfordelingen på felte dyr var 49,7 % hunndyr og 50,3 % hanndyr, mens målsettinga de to første årene av bestandsplanperioden er henholdsvis 48 % og 52 %.

Tabell 10 Kjønnsmessig fordeling av felling

	Antall	%
Hunndyr	146	49,7
Hanndyr	148	50,3

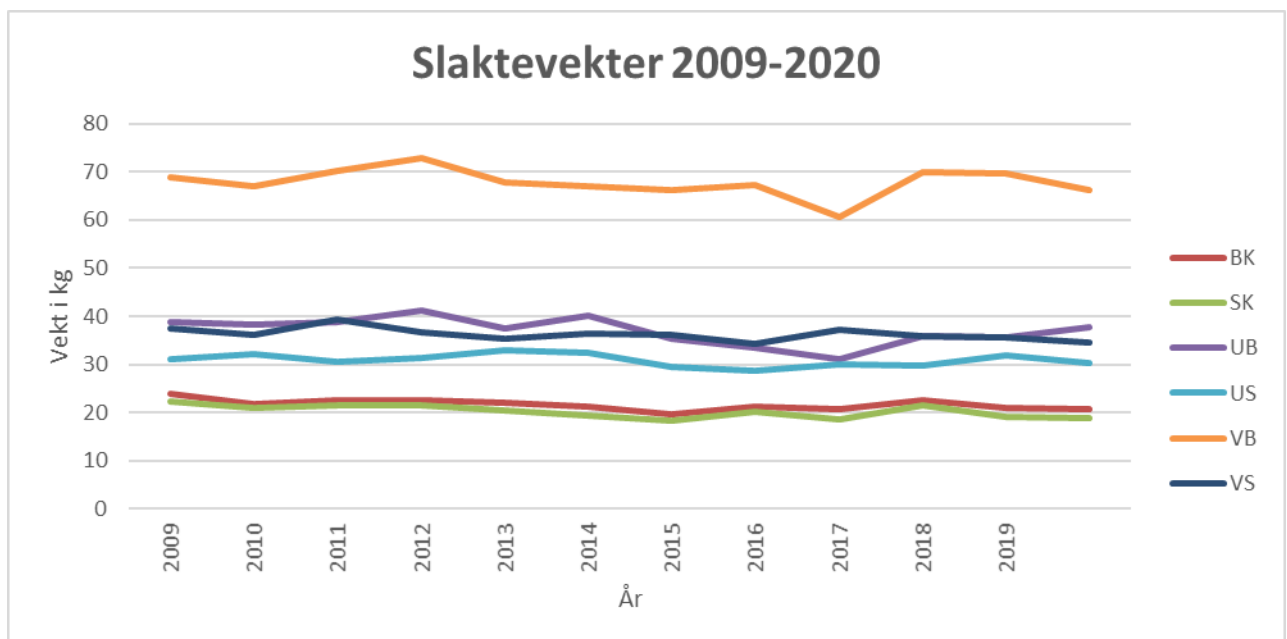
SLAKTEVEKTER

Gjennomsnittsvektene i 2020 skiller seg ikke vesentlig fra de foregående 11 årene (tabell 11). Av 294 felte dyr er det oppgitt vekt på 280 dyr (95 %), noe som er veldig bra.

Tabell 11 Slaktevekter fordelt på kjønns- og alderskategorier på oppgitt veide dyr innen Forollhogna 2009-2020. SK= simlekalv, BK= bukkekalv, US= ung simle, UB= ung bukk, VS= voksen simle, VB= voksen bukk.

År	BK	SK	UB	US	VB	VS
2009	23,8	22,2	38,8	31	68,9	37,5
2010	21,9	21	38,3	32,1	66,9	36,1
2011	22,7	21,6	38,7	30,5	70,3	39,3
2012	22,6	21,5	41,3	31,4	72,8	36,7
2013	22,09	20,4	37,5	32,9	67,8	35,4
2014	21,3	19,4	40,1	32,4	66,9	36,3
2015	19,7	18,4	35,3	29,6	66,3	36,1
2016	21,3	20,3	33,6	28,8	67,3	34,4
2017	20,8	18,5	31,2	30	60,5	37,3
2018	22,7	21,5	36	29,8	69,9	35,8
2019	21,1	19,1	35,7	32,0	69,6	35,6
2020	20,8	18,9	37,8	30,2	66,1	34,5

Under er gjennomsnittlig slaktevekter for de ulike kjønns- og alderskategoriene fra oppgitt veide dyr for årene 2009- 2020 framstilt i en figur.

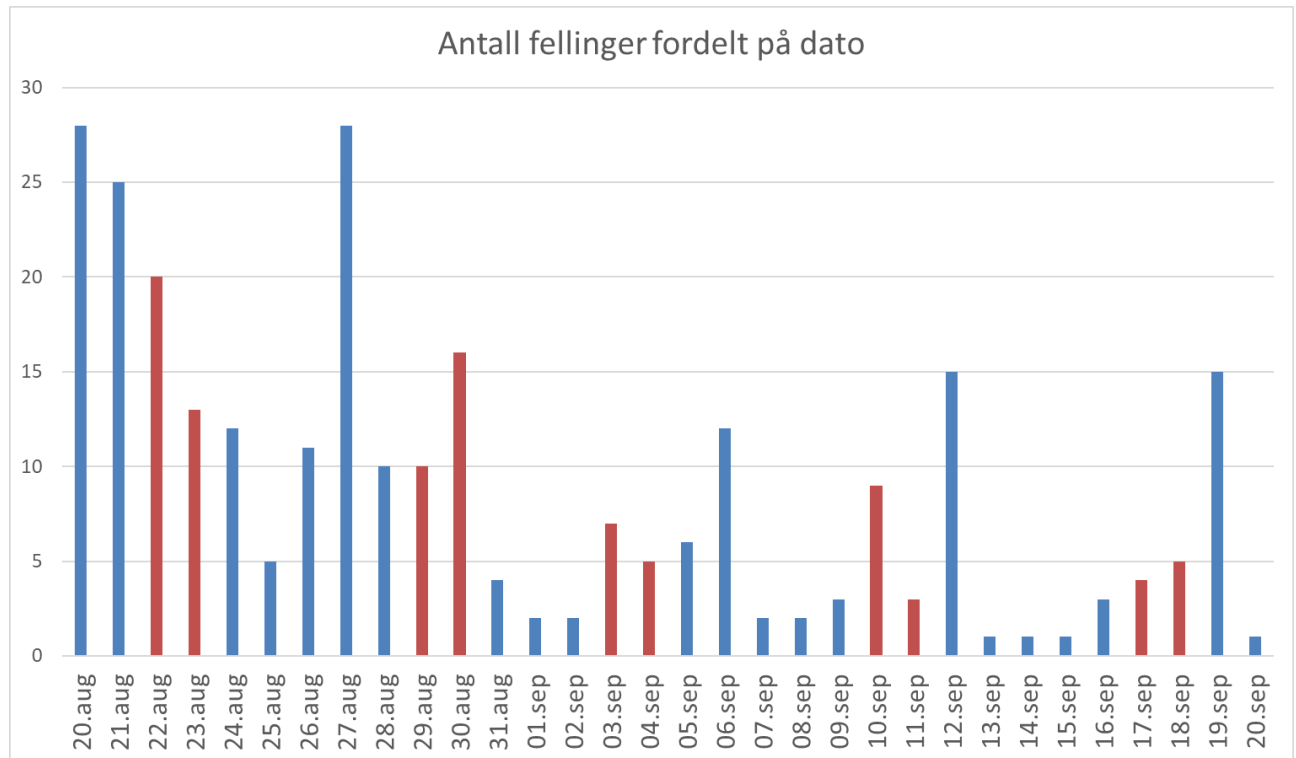
Figur 2 Gjennomsnittlig slaktevekt på de ulike kjønns- og alderskategoriene fra oppgitt veide dyr i årene 2009– 2020 (SK= simlekalv, BK= bukkekalv, US= ungsimle, UB= ungbukk, VS= voksensimle, VB= voksenbukk).

I tabell 12 er snittvekter samt antall veide dyr og maks.vekt og min.vekt for hver kategori tatt med. I år med lav kvote, som i 2020, kan spesielt tunge eller lette dyr slå ut på snittvektene og øke eller senke disse mer enn normalt.

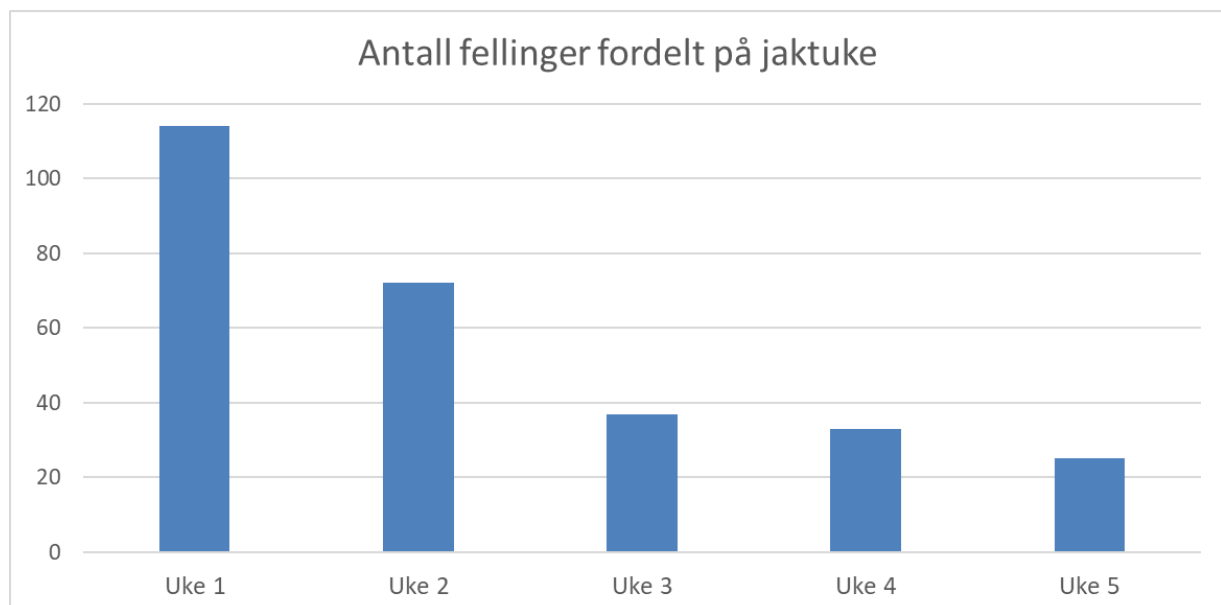
Tabell 12 Slaktevekter fordelt på kjønns- og alderskategorier på oppgitt veide dyr i Forollhogna 2020. SK= simlekalv, BK= bukkekalv, US= ung simle, UB= ung bukk, VS= voksen simle, VB= voksen bukk.

Kategori dyr	SK	BK	US	UB	VS	VB
Antall veid	87,0	79,0	8,0	15,0	44,0	47,0
Max vekt	26,5	32,0	34,0	59,0	43,0	88,5
Min vekt	12,0	14,0	27,0	27,0	25,0	34,8
Snittvekt	18,9	20,8	30,2	37,8	34,5	66,1

FELLINGER GJENNOM JAKTA

Figur 3 Fellinger gjennom jakta fordelt på datoer. Røde søyler er helgedager. Til sammen var det skåret for dato på 281 av 294 kort (95%). Dette er veldig bra, men fortsatt kan noen jegere bli flinkere til å skjære dato på kortet.

Figur 4 Fellinger fordelt på jaktuker. Merk at siste jaktuke består av 4 jakt dager, de øvrige 7.

CWD-PRØVETAKING OG INNLEVERT DATA

Også i høst skulle alle felte dyr registreres på www.hjorteviltregisteret.no. Totalt er 173 dyr (58,8 %) registrert felt i hjorteviltregisteret (46 % i 2019). Dette er altfor lite da alt av felt rein skal registreres i hjorteviltregisteret. Av disse var 87 stk registrert som kalv og 86 som ungdyr og voksendyr.

Veterinærinstituttet sendte også i 2019 ut prøvesett for CWD-prøvetaking som ble utdelt til rettighetshaverne sammen med reinskortene for videre fordeling til jegerne. Det skulle tas prøver av alle dyr eldre enn årskalb.

Det ble i 2020 sendt inn 78 CWD-prøver av totalt 126 felte voksendyr (62 %). Her trengs det en skjerping i rutinene til jegerne. Det ble ikke påvist CWD i noen av de innsendte prøvene. I 2020 ble det ikke påvist fotråte på noen felte dyr.

TELLINGER

Under kalvetellingen i juni ble det funnet 1782 dyr, hvorav 461 kalv og 50,3 kalv pr. 100 simle/ungdyr (tabell 12). Dette er veldig lavt til å være Forollhogna. Vi ser likevel at andelen simler som hadde kalv ved kalvtellinga er høyere i 2020 enn hva den var i 2016, da kalv per 100 S/U var omtrent det samme som i år (50,6). Kalv per 100 S/U er derfor lavere enn hva den faktiske produksjonen skulle tilsi. Dette fordi vi har en bestand med en forholdsvis stor andel ungdyr ettersom vi nå bygger opp bestanden og feller relativt lite av den årlige tilveksten, til tross for en høy andel kalv i kvotetildelinga. Ettersom produksjonen regnes per simle og ungdyr (fordi man ikke greier å skille på disse fra flyfoto), blir dermed produksjonen i Forollhogna seende lavere ut enn hva som er tilfellet når man bare ser på antall kalv per 100 S/U.

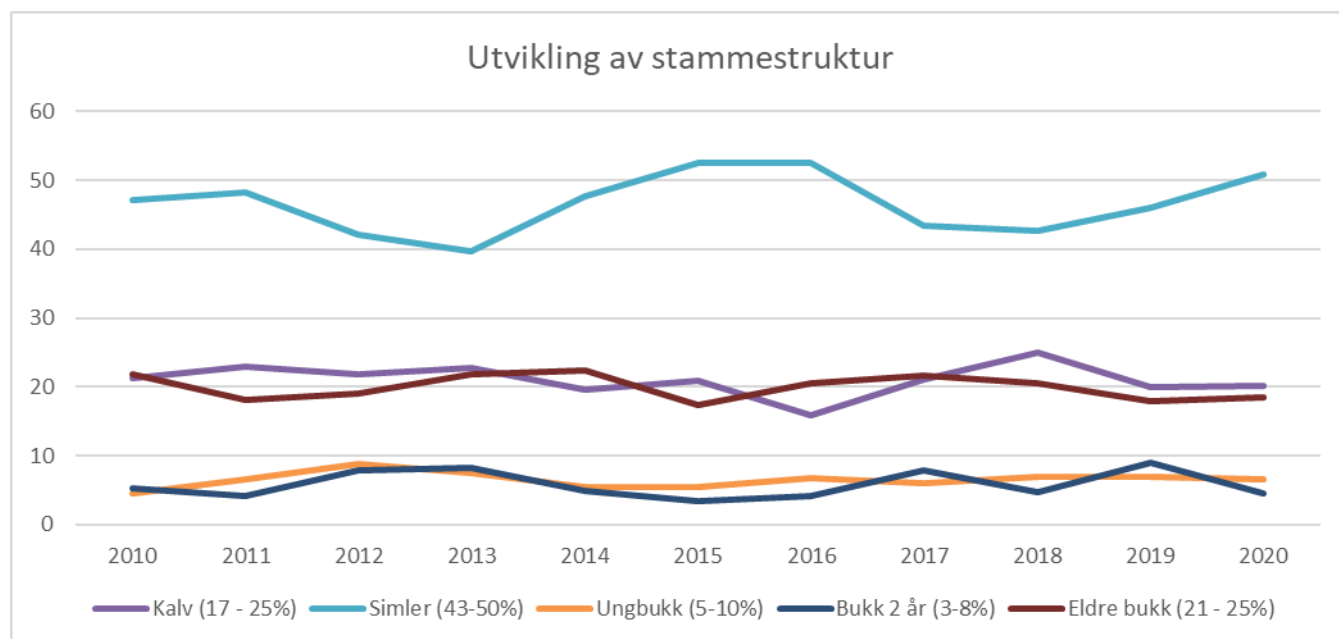
Tabell 13 Kalvetellinger i Forollhogna 2008 – 2020

År	Dato	Ant. flokker	Tot. ant. dyr	Simle/ungdyr	Kalv	Bukk	K/100S-U
2008	08.jul	9	2580	1157	734	560	63,4
2009	28.jun	11	2090	1019	553	521	54,3
2010	10.jul	4	2117	1112	586	419	52,7
2011	14.jul	11	1525	750	465	310	62
2012	12.jul	14	1898	1018	540	340	53
2013	26.jun	8	1827	1030	651	146	63,2
2014	02.jul	14	1937	926	591	420	63,8
2015	02.jul	19	1365	824	487	54	59
2016	08.jul	3	1518	858	434	226	50,6
2017	22.jul	3	1424	761	415	248	54,5
2018	26.jun	13	1385	693	432	260	62
2019	10.jul	19	1569	758	457	354	60,2
2020	25.jun	20	1782	917	461	405	50,3

Fra og med jakta 2019 ble struktur i kvotefordeling endret fra 40 % kalv, 30 % simle, 20 % liten bukk og 10 % stor bukk til 60 % kalv, 15 % simle, 15 % liten bukk og 10 % stor bukk. Strukturteellingen i 2020 ble gjennomført 22-23. sept. 953 dyr i 8 flokker ble talt opp. I 2020 ligger de fleste kategorier dyr innenfor målsetninga i bestandsplanen (tabell 14).

Tabell 14 Strukturteellingen i Forollhogna 2010-2020

År	Ant. flokker	Ant. dyr telt	Kalv	Simler	Ungbukk	Bukk 2 år	Eldre bukk
Målsetninger i bestandsplanen 2019-2023:			(17 - 25%)	(43-50%)	(5-10%)	(3-8%)	(21 - 25%)
2010	15	945	21,2	47,2	4,6	5,2	21,9
2011	13	1569	22,9	48,3	6,6	4,1	18,1
2012	3	973	21,9	42,1	8,9	7,9	19,1
2013	6	682	22,7	39,6	7,6	8,2	21,8
2014	13	936	19,6	47,6	5,4	5	22,3
2015	3	597	20,9	52,6	5,4	3,4	17,4
2016	8	953	15,9	52,6	6,8	4,1	20,6
2017	8	1120	21	43,5	6,1	7,9	21,6
2018	7	1265	25	42,7	6,9	4,8	20,6
2019	5	706	20	46	7	9	18
2020	8	953	20,1	50,9	6,5	4,5	18,4

Figur 5 Utvikling av stammestruktur (strukturteellingen) 2010-2020.

BESTANDSUTVIKLING

Under er en tabell som viser utvikling av bestanden basert på de tall vi har fra tellinger og fellinger så langt i bestandsplanperioden. I tillegg er det lagt inn en naturlig avgang på 2,5 % av vinterbestanden fra et år til året etter.

Tabell 15 Utvikling av bestanden basert på faktiske tall for bestandsplanperioden. Merk imidlertid at det ikke var noen minimumstelling i 2020, så dette er et beregnet antall dyr.

År	Vinterdyr	Kalver født	Skutt	Naturlig avg. 2,5 %	Tilvekst	Bestand 2020/2021
2019/2020	1248	457	229	31	197	1445
2020/2021	1452	461	294	36	131	1583